

ЙЭ РУУЙАЙЭ НАЗМЭ ХУГЬНУОН

КИЕВ
ШАХСЭ ИБТИКОРОТ
2004

Бахтовъаршоев Алигавъар Шохайдарович.

Йэ рууайэ назмэ Хугънуон

Муарират, тартибдиандаайат, чопгаар:
Бахтовъаршоев А. Ш.

УДК 811.221.32+82.1.221.32
Бахтовъаршоев А. Ш.
Б30 Йэ рууайэ назмэ Хугънуон. – Киев: Шахсэ ибтикорот,
с. 2004. – 36 с.

Мам китобчаатэ маджмуайэ шээрени шоируони Балахшуон С. Заифэ,
Л. Абиб, Т. Мизробат дигайен джаам син.

©Бахтоваршоев А. Ш.

Ас ичидуом къисмэ китобчаа бе муаллифен йо бе вьев маъсуул
намойандайен иджозат нусхазээхьт мумкин нист.

یہ رویہ ہے

نظمِ خیرنوں

کیف
شخصیہ ابتکارات

۲۰۰۴

بخت آورشایف | علی گوهر شاہ | حیدرویچ

یہ رویہ ہے نظمے خرنون

محررات، ترتیب دہندہ یت، چاپ گر: بخت آورشایف علی گوهر شاہ حیدرویچ

مم کتابچہ تے مجموعہ شعر پنے شاعر ونے بدخبنون ساشہ ضعیفے، لیدوش
حبیب، ت. مضر اب ات دیگہ یین جمع سخ.

اس یے چدوم قسمے کتابچہ بی مولفین یا بی وپٹ محصول نمایندہ یین اجازت
نسخہ زئبت ممکن نست.

گرڈپنیچ اس سرلیک تر خرنونے: سرور شاہ ارکان

پیشگفتار

اک۔ ام کتابچہ ادے تمہ مے ڈست خہ، اساسن اس روزنومہ یے ”فرہنگ بدخشان“ تر ڈست یت۔ بہ غیر اس ساشہ ضعیفے یت قسمے لیدوش حبیب سازبن۔ ممکن دے جہت وپف درون اند یے چدوم چاپ خطایے مس پبڈا سود، خہ فبڈ، آہ۔ را پراکے یٹ بخینبنس۔ بعد اس وے یے ادے ترتیب دھندہ یے مم کتاب ارد آخرے آخرون میسر سٹ یو الفبایے خرنونے زف ارد ساز کینت۔ دسگہ، لہک یہ بی یے چدوم تکمیلے اضافگے یے حرفبن۔ فقط در اساسے الفبایے روسے فبڈ۔ کار تر پوند ڈاد۔ (چسبت تر کتاب ضمیمہ)۔ دے سبب قتے کارچید وم تے پورہ یٹ فک اصلاح تے۔ کمپیوتر یا چاپ ماشین۔ ار چیز دے نہ فڈ، بافت۔ الفبا ترتیب ڈنداو اند ام وز کاربنے ڈو شخصے بزرگ ات عالمبنے معتبرے تاجیکستونے تکیہ چود۔ ییو پروفیسر دادخدا کرم شاہ یف، یے گہ پروفیسر محرم فیض اف۔ یم کتاب اثبات کینت ادے ید تکمیل سخن الفبا بی گھپ ات گذار اث استفادہ ید بافت۔ ازپد ترپد دے افضلے یت ناقصے باید کاردونبن لوڤبن۔ اما لوڤبن۔ تہ وینچن اس بنڈچن بے،۔ دے جہت مم کتاب متن قریب پورہ یٹ نسون ڈید۔ چدوم طریق تے الفبا استفادہ سود، یعنی یم کتاب نخست عمل ارد نمونہ۔

معلوم گھپ، نمونہ نظم ادے مم کتابچہ تے خہ، ید شغ دے اس پوند تے تر پہلے دے سٹ، حرکت تہ قتے برقرار سود۔ بعد رواج سود۔ خونڈ ہزارے ہزار کتاببن تہ مس پامبرے زڤبن تے ون ام۔ مو رد دس نماید ادے پامبرزڤبن ونبیخ فارسے یت تاجیکے زڤبن ارد۔ دے جہت باید وپف امختہ کن ام ات بنای ام۔ بعد خو ملک ات خو نهن زڤ مس فہمتاو اس ہمت خالے نست۔ مآش شرایطے عمومے حاضر دوند بشہند مس نست، دوند جہت ادے جمعیت اس ترقیات شکل تر کینہ یت وحشے سرمایدارے شکل گھنبت۔ اما وخت یت ادے مآش اس تیپ ات شفایے زڤ تر حرف نرجیس ام۔ وحشے بین قتے مس مبارزہ پیداو درکار ات ید ہر خونڈ قین مس خہ فبڈ بافت۔

الھڤبن خابین کن بن ادے لہک شاعر بن اک وے لوڤبن۔ یو وپف فایدہ تے خہ، بعد وپف زڤبن۔ بی فایدہ کار، شاعر پوند تہ یے چھی یٹ، نہ پات بناہ یت نہ رئیس، نہ اموم ات نہ صایب منصب انجیڈاو نہ فھرڈیبن، اگہ یو حق ات راست خہ فبڈ۔ اتہ لپدے وخت مس ید دسگہ۔

تمه رد، محترم بسایج بن ارد، موفقیت اته، لهک یم کتابچه تمه جون ارد راحت
فیرت.

با کماله احترام، علی گوهر بخت اورشایف

کیپف، ۱۲ مارچ سال ۲۰۰۴

دل هر رهنگ سنگے سنگستون

دل هر رهنگ سنگے سنگستون خو وزم اند ار بدن بي تو،
مو نای اند شوڈ جناو که سر به زېب شیرین سخن بي تو.
بدخشون بي کنار (جای ات¹) بيه بون مو رد نماید اس غم.
هر رهنگ دروېشے ناچارې صغیرام در وطن بي تو.
دیگرگه عاشقېن بن یست څه ماد از دستے تنهایی،
عجب نیست مرده یے صد سال څه اندیزد اس گفهن بي تو.
ضعیف اند از دیگه مردېن اُمېڈ بي شاهے مردون نیست،
عجب بي قدراته خاطر وے خېز فک اهلے زن بي تو.

نواي دل

گهے گاه بنوم تارک اند اس جونک صدایک یاڈد،
تُلو اس کنجے سینه بند مقوم دستور نوايک یاڈد.
نه وے اند معنی، نه گفتار ات، نه حرف ات، نه سخن دستور،
اما معلوم اده، دل-ته فریاده خذایک یاڈد.
نوايے دل، نوايے دل.

دیار یست مم ملک اندیر نو آباد ملکه سامونے،
عجایب ملک رحمون اند نه وے ند دل قدرے رحمونے،-
مے دهقون خلقے یاوون ارد، مے عقل اس خجند ات غرم.
امیرېن اهلے کولاب ات، شهیدېن فک بدخشونے!
نوايے دل، نوايے دل.

پایه ؟¹

زموں اند دورے گا چید (قُد²)، قا-تہ دورے نابود یادد،
 اگر دورے سلیمون (قُد)، خو قا-تہ دورے داود یادد.
 خہ یتین فُک بزرگین در تے مولایے نورونے،
 عجب نست جسمے شیطون اند فرعون یا کو نمرود یادد.
 نوایے دل، نوایے دل.

ون اُم

اے بدخشون تو-تہ وُز خار-اتہ ویرونہ ون اُم،
 بحر غم اندے وے ساحل تو-تہ یکدونہ ون اُم.
 مآش تو فرزند، اما توندے تو فرزند صغیر،
 ات کلون فُک تو زمین اندے وے بپگونہ ون اُم.

ای نہ سُت قدر ارود راستے یقین اند، عجب،
 عالمین بن فُکہ تاید اس تو زمین اند، عجب.
 ربذج هر چھی یو خُبث پاٹ خو جبین اند عجب،
 تو زندہ لوُقد خو طبیب ات قاضے دیونہ ون اُم.

نپکے یت، آدمے یت، قدرے اتہ جون بہ فروش،
 خصلت ات، دین ات، ایمون ات، وجدون بہ فروش.
 نورے مولا جہت تو لہک- عکسے یزدون بہ فروش،
 خلق-تہ کور ات کر اتہ همچونے مستونہ ون اُم.

گہنبت وطن همچونے مبدون اتہ بین اند ارود،
 خر اتہ گاو ونے چررا خہ کینت، بیو نہ سرود!
 بیو اند سینہ سپر ات یگہ خوناز اندے ازود.
 ناکسپن عاشق اتہ خستہ پے جونونہ ون اُم.

اے بدخشون تو-تہ وُز خار-اتہ ویراونه ون اُم،
بحر غم اندے وے ساحل تو-تہ یکدونه ون اُم.
مأش تو فرزند، اما توندے تو فرزند صغیر،
ات کلون فُک تو زمین اندے وے بیگونه ون اُم.

لیدوش حبیب

لیل تر خیر کینت

یہ خو درگای رد لیل تر خیر کینت،
کھند تہ و ابن ارد و پڈد، کھند تر ژیر کینت۔
وم ون أم، جون لوم، اما خلق لوقد:
-چس دے ڈبون تو، پد شیچ چیر کینت۔
مو رد تہ لوقین:- بہس کن، یہ چار دار!
بیو مو پوند انجیفڈ، بیو مو گیر کینت۔
کھی یہ روز، تیزد وم چار اس خرغ،
ناگ قضا وے غصپ اس پامپر کینت!
بنہب دگہ تر خورم، مو ند دڈ خورم نست،
مو خیال قا خو رد وم تصویر کینت۔
وم اقبین یاشے وُز از دست ڈہ-م،
لپ نالہن تہ مو تیزب پیر کینت!
ای لیدوش، مہ ڈھڈ حال وم، مہک بہس،
یست خُذای ناگ جور مآش تقدیر کینت۔

نہن

خہ تیے-تہ چھی تو جہت نود، غیرے نہن؟
چھی تو جہت در تلوسہ سود، غیرے نہن؟
کودک ات قُد، گھپ ڈنداو ات نہ فہمت،
سر پرا گھپ چھیے تو رد لود، غیرے نہن؟
تو رد خہ یت ہر قینے یت ہر خفہ گے،
چھی تو جہت قین ات خفہ قُد، غیرے نہن؟
نیمے بنہب بخت تو تر محلہ نہ یت،
چھی تو یتاوبخ اگہ قُد، غیرے نہن؟

تو-ت خہ توید تر یے گہ جای، تر یے مکون،
 چھی تو دھم تے نیودے یت تاید، غیرے نہن؟
 تو-ت نِشْت خھط، فکر کے- چے رد ات نِشْت،
 سر پرا تہ چھی تو خھط بناید، غیرے نہن؟
 قدرے نہن فھم، احتیاط کن، مہ رنئس،
 یہ دے تاید، تو ند نِست یے چھی گہ، غیرے نہن.

مبمُون قی-م

ژیوج اُم تو مُست قے یت، وُز آسمون قی-م،
 ژیوج اُم تو سقَّحہ قے یت، وُز بارون قی-م.
 یا یکبار خُبث تو یہ مو تے مبمُون،
 یا یکبار لھک وُز تو تے مبمُون قی-م.

بنھب سؤد، تو فکر اند ائجاد خو ساز اُم،
 مپب سؤد، خرغ ارد تو دھم تے ژاز اُم.
 نہ دگرگہ یاشبن جِناو-تہ ناز اُم،
 یا فارت تو رد از خو ژیوجداو بنبمُون قی-م؟

مو مرغے دل آزاد سؤد اس قفس،
 پیر اُم، اما تر عاشقے مو ند هوس،
 لھک بہ دل فرجہ یبث نَبنتیزد مو نفس،
 ژیوج اُم تو دل قے، وُز آسمون قی-م.

وُز بنرم کن اُم- پیرے یے مو چورج زپر،
 اما مو دل نہ کینت خو نالھن خپر،
 وُز لوم دپر سَت اتہ یو لوَقْد نہ سُدج دپر،
 دے جھت اُم مجبور ادے هجرُون قی-م.

دریا-تہ رست

دریا-تہ تیزد، دریا-تہ رست،
آدم-تہ تیزد، دنیا-تہ رست.
با خاینے مولا-تہ تیزد،
با قدرتے مولا-تہ رست.

هر چھی-تہ خو قسمت تے تیزد،
هر چھی-تہ خو نوبت تے تیزد.
تو-ت توید، اما مائش قتے
تو نوم اتہ ارواح-تہ رست.

هر چه طبابت تو خہ چود،
هر چھیلے حرمت تو خہ چود،
وہف اند-تہ فک وخت وہف دل اند
تو چق-چق ات نستاو-تہ رست.

بنمنی-تہ وم دنیا ون ام،
ممکن ک-آرم تہ فا ون ام،
ممکن یم مائش دوستے
یکبار بید خو فا-تہ رست.

مونک پے مائش آزار مہک،
مونک تو مائش عیب دار مہک،
یم تو گیتار تو جناو
فک وخت مائش ہمراہ-تہ رست.

ای مردم

بیو تو بشہند لوقد، بیو نا درکار، ای مردم، وای مردم!
یے گھپ کنبن صد پیڈ تکرار، ای مردم، وای مردم!
هر جای اندپن یکجا دے ناست، اس گھپ اند پیڈا سود گھپ،
نہ یکبار وپف گھپ سود تیار، ای مردم، وای مردم!
زندگے مو ند ات قسمت مو ند، دگہ بین اند پے مو چیر،
یا وُز مست فی-م یا وُز هو بنیاری، ای مردم، وای مردم!
خو یخ قتے پوند خہ تیے، فُکت چسبن ات شہندپن،
غیبت سُدج مردم ارد خمار، ای مردم، وای مردم!
لوقبن- تہ بر زخمے تبر زخمے زبون گندہ،
سأوأم اس مردم گھپ بیمار، ای مردم، وای مردم!
یکبارے مردم نغور أم، مآش زارڈ قرار د اس دنیا،
سأوأم از زندگے بیزار، ای مردم، وای مردم!

ساز در باره زَف بپز³

(گفتارے سیدے انبار)

موند مو زندگے یند ییوٹ عجایب،
وُز اُم یے غُلله بپز اند پَدبَد وم صایب،
هر خوند خَف اُم، هر خوند خه اُم،
هر خوند قیمت خه پرده اُم
هر خوند از بپز تر چید قه اُم،
مورد یو فُکٹ کهم!

حلالب محنت نه فهم اُم،
پے مولا شکرت نه فهم اُم،
فُکٹ-ته تی پن ار وم دنیا،
وُز-ته مس سأم.
توندبِخ اُم دنیایے زنده،
خای بشهند فُید، خای گنده،
نه از یے چیز سأم بنرمنده،
وُز یاس اُم ات خه اُم!

زَف مهگ-ته⁴ مال اس مو خبز یئست،
یو قا سود خو رد خیرت.
یو-ته نه فھر ڈبَد مو بِنئست،
دوند جهت خُبب میرت!
دوند جهت زَف مهگ اس مو وابسط،
هر خوند خه فُید مو قے قصد،
پے مو-ته نه فرایت وے شصت،
وُز یاس اُم ات خه اُم!

³ رئیس بیزا کمالات-بازا زَهدیوئو

⁴ رئیس مغازه-ماگازینا زَهدیوئو

رئیس لوفد- وُز-تہ تو پرڈہ أم!
ملیخ لوفد- وُز-تہ تو انجہ أم!
ممکن یے وخت خہ انجپن مو،
لوفین-تہ -دے رد کہم!
نہ فھرڈپن مو انجیفاو،
یے چھی نہ فھرڈپد مو بنیفاو،
وُز یاس أم ات خہ أم!

بُنخئ سئیس خو رد مو تراج کینت،
پرکرور مو نا علاج کینت،⁵
ژورنالست یادد خو رد مو بناج کینت،
بیوا نہ کینت رحم!
اما وُز نہ غم، نہ پروا،
نہ اس وپف بناج، نہ اس مولا،
قیمتے زار کن أم سودا،
وُز یاس أم ات خہ أم!

مو ند مو زندگے یند بیوٹ عجایب،
وُز أم یے غُللہ ببز اند پدپد وم صایب،
هر خوند خف أم، هر خوند خہ أم،
هر خوند قیمت خہ پرڈہ أم
هر خوند ازببز تر چید قہ أم،
مو رد یو فُکت کہم!

پرکرور- قاضے⁵

[ابر اس آسمون نه فهم أم تر كه سُت]

ابر اس آسمون نه فهم أم تر كه سُت،
خير اس كوى ندر زمین درو كلكه سُت.
بهر خرغ خدارج خبز اند أم نوشچ (نوسچ ۴) وئڙگه تے،
شعر درو ایجاد چید أم آسپه-آسپه سُت.
وهڙ سفخوز كخایپن وم زمخ اندیر بنوج پن،
بنوج گهر زمخ درون ییوات پے بیو فنه سُت.
چوبنت أم وپڻ درون اند بیو لپ خبس خُشروی،
یوندے أم وینت وم ات، یہ شینتے، ڏادے قهقره،
نهله:- دے دراز چس، نه مود اته غُله سُت!
یا لیدوش، بی درکڻت توید، یہ قَد راضے،
یایے یہ زهره نه چود، یا یت تو بنرمنده سُت!

ک. براہیم شایف

پپوھند

تو-ت خُبب لود۔ وُز تِلِفون تو رد کِن اُم،
یا دے نئی فبگہ رہ پئغوم تو رد کِن اُم۔
بی درک مہ باز پئغوم ات سلوم،
ناکس پن خبز اند مہ انجھف مو نوم۔
اس دے وخت نرجید زمستون، یت بہار،
ہر بہار تا تیرہ مای اُم انتظار۔
فبگہ جبف اُم پس دے تاقت وُز تو چوبنت،
راست لوم، چود اُم گمون اس ما-ت رنوبنت۔
مردمپن تھنہ مو ڈپن، تو-ت ڈاد مو فھند،
تو-ت مو زارڈ نر چورج خببہ رھنگ تے کھند۔
دبف گلپن چس۔ صاف قاقپن ار دے باغ،
دبف مِغوند اُم سَت تو عشق اندیر داغ!
زارڈ خرھنگ نازک، خُبب فھمے بَغبر،
اس مے شیرین زندگے مہ کِن مو سپر۔
گل خہ پرمیرت۔ رزد، خببہ کھند سؤد،
کھند جے پھل خببس-تہ دگہ پپوھند نہ سؤد۔

ورقه

توبه

دِگه وُز زندگے یند میلے گخایین نہ کین اُم،
سأم یے گوینہ ندے نِب اُم، سیل یے بایین نہ کین اُم.
نہ ته جمع جبفه یے دنیا کین اُم وُز (قا) ⁶ خو اقبین،
نہ هوس تر دِگه بایین، نہ گدایین نہ کین اُم.
مو ند مو جای گهرم بت اند فُد نُربخ، از مے ترود
بنخ جناو یهخ کین اُم ات یاڈ خو جایین نہ کین اُم.
وُز خو فهم اُم، (وُز-آه-را) ⁷ خالے گناه کهل تا پاڈ،
ای خدای- وُز ته دِگه دِسگه خطایین نہ گن اُم!
تو مو تهنه یے مو ساز ات یے مو نهن زف مه ڈهڈ،
وُز خو نهن زف تو جناو جای یے بنایین نہ کین اُم.
(بعدے دے سود فُک جا بندج تو نوا، اے ورقه،
وُز خو وُبن تر دِگه کاربن، سُسْت رویین نہ کین اُم.)

نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت

هم ات تو نیود، هم تو شینت،
نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت.
غیر از خدای چھی اس تو بنینت،
نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت.
گه گهپ ڈهڈے تر مو یت،
گه تر مو از بین تویج تهت،
گه زئزے تاَقک مو خهط،
نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت.

⁶ ( ) (قا)

(مصره بین بن اس رویے وزن اندک اصلاح ست اته، مقطه به رواجب علاوه. محرر) (وُز-آه-را) (وُز اُم) ⁷

گه سآوے تر آستون پراد،
 پیغمبرین قهرے به یاد،
 گه قیوے ارواح گون به یاد،
 نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت.
 گرڏه-ت مو امباچک زواست،
 لودت چس اُم، چھی تر مو چاست،
 یادت وے همسایه به راست،
 نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت.
 گرڏه تے به یے یت، لوڦے-ته،
 حینگک تے به یے یت، لوڦے-ته،
 ماش نوم تے سعی یے یت، لوڦے-ته،
 نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت.
 ناستت، نمازت چود دووم،
 بعدت نمازک ڏاد سلوم،
 بعد از سلوم ات لود مو نوم،
 نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت.
 چیز فُڏج اته چیزک نه فُڏج
 چیزت تو بنڏج، چیزت نه بنڏج،
 پوند تیر تو خبمک سفخ سڏج،
 نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت.
 گویا دے دے بی سر-بر اُم،
 نه فهم اُم از چیزت سر اُم،
 نهن لوم اته ناگن مر اُم،
 نهنک، وُز اُم خورم اند تو وینت.

ک. نظر

غزلبن

عمر ٿو پيڙ نِست ميسر آدم ارد،
جون ته ٿو پيڙ سيل نه کينت عالم ارد.
عمر ۽ تو، فهم، سوڌ ته لپڻ تپز تموم،
عمر-ته سوڌ لقمه يه خوم مائش غم ارد.
بي درک هر چيز ته خو جون کهم کين ام،
قيمتي مائش جون، بخدا، مائش دم ارد.
فکر ۽ خو خلق ات تو ڇه (چورج)، لپ بشهند،
جون ته نه سوڌ يار ۽ رسون بي غم ارد.
يار ۽ کين پت، يار ۽ خو داد ارد مڏوم،
انجه و ۽ ٽست، مهڪ و ۽ دل ماتم ارد.
زندگي از خمي جدا نِست اچڻ،
بعدي و ۽ مس ساو تو دوا آدم ارد.

***

مائش خو جون از خو نفس ٿر نه کين ام،
مه خو دل از خو جرس ٿر نه کين ام.
عاقبت عمر ڇه سوڌ مس کله پاي،
عمر مائش از خو هوس ٿر نه کين ام.
عر عربن رهنگ ته مر ام مائش وطن اند،
خو زريخ از خو قفس ٿر نه کين ام.
اي وطن، هر چه ون ام، از تو خو دل،
و ز گس ام يا که نه گس، ٿر نه کين ام.
تا خو ميداو-ته سخن تو رد نه ون ام،
خو وطن از خو نفس ٿر نه کين ام.

از وطن ڌر ڇه ڦي أم، بي وطن أم،
از چمن ڌر ڇه ڦي أم، بي چمن أم.
وطن اند وڙ به گمون أم، نه مر أم،
بي وطن جون-ته خو کهل ارد کفن أم.
عمر چيز، کن تو سراق از خو زمين،
مأش خو څرنون قته بي از څتن أم.
اي خدای، کن تو مو ڙيربن مو نياز،
مأش خو چيد اندے سپاينچ ات سينن أم.
وڙ خوش أم، عمرے ک-آرم سنت تو ادا،
شکر لوم بر وطنم، بر وطن أم.

عطا میر خواجہ

اس تو جدا

وُز اُم سُوْت اس تو جدا یت، تو یت سَت اس مو جدا،
قلندر اُم عجب سُوْت اِته، پناہ بخدا!
پے تویے اُم زار قُد وُزات لایقت نہ وینت مو خو رد،
گمُون کِن اُم نہ دپد ار تو غور یم مو صدا.
سپِن جناو تہ تو "نئی" ڈپد زہنگ ار مے مو دل،
مو دل-تہ کِنبت ڈو بہن ات مو جون-تہ کِنبت جدا.
عجب، دگرگہ کِن بِن ژیوج غَخ زندگے جہت،
اَہ نپزہ پوٹچ، مو مہرگِن تو پوٹچن نہ قُد-ا!
اتہ نہ بناقد یے بنہب ات، وے کھل سفیدے سُوْت،
جزا-ت ڈاد وے یت، کھم وے رد، وے رد ادا.

رحنای مبارز

بنترخ

ژیوجت مو خہ فُد، ژیوجگے یند چیز وے نینونین؟
ناز اُم تو تے چود، عَخ کو بی ناز اچٹ نِسْت.
یا پُخت تو گرم اس مو یتہ اس مو محبت؟
تویدت بہ صد آزار، مو گرم اس تو خہ وخت پست؟

بعد اس تو پے پامپر بے چھی خوش-تہ نہ سوُد مو رد،
باور کِنے یا نئی، اگہ مس فُک-تہ دے فہمپن.
تو-ت تاید خو بعد اس وے تو تیداو دِگہ ہر بنہب
(وُز تاقہ بے تنات)⁸ بنترخین مو تے رحمپن.

تا سحرکے بیخ لوم بنترخ ارد خو رازپن،
یہ خیر فراق اندے خو نوُد، وُز تو فراق اند.
تا سحرکے-تش مات بنترخ فرب تو بنسے،
یہ خیر فراق اندے-تہ بُود، وُز تو فراق اند...

اس دستے مو تاقہ گے (وُز تاقہ بے تنات)، مصرہ اس رویے وزن اندک اصلاح ست. محرر⁸

عديمے خُونون

خونے جگر کِبت

نه فهم اُم يه رِنِك چيز ارد حذر کِبت.
قريب ساو اُم وم ارد، يه يک مو ڈر کِبت.
اگه وم پيخ چس اُم، دهم تر مو گرڈبت،
اگه وم قهد چس اُم، چادر به سرکِبت.
اگه ساو اُم قرارب وم خبر زئبت،
زمين جُمت رهنگ تے يه مردم خبرکِبت.
اگه بئب-بئب تي اُم، ساو اُم پے وم چيد،
دگه پوندبن تے اس چيد اند سفر کِبت.
خو شندبن لب سرين مالت ات خو خيم روزد،
خو زارڈبخ يه مو البت بي ثمرکِبت.
فروربن ئيد ستن، خيمبن غداره،
مو زارڈ موتر جناو وم خبز تکر کِبت.
وم ارد وُز زارگي اُم، يه يک نمو کِبت.
نمو يت زارگے يکجا چهى پتھر کِبت؟
عديم-چس، سُدج تو قهد اس دستے وم چهخت،
فغون اس دستے وم ميڈ ات کمرکِبت.

یوسف سلطون

خو پوئچپن پے یکدگر مه ڈھڈ

ھزار بہارِ کِن اُم وُز، تو تیرِ ما لوقے،
جھون فُکٹ پِڈن اُم وُز، غلٹ شِتا لوقے.
خو عمری اُم تو بشہند صورت ارد چود سودا،
تو عقلے کھی۔ غلٹ اس مو بی وفا لوقے.
تو اس عاشقے یت عشق مو رد خبر مه ڈھڈ،
وُز اُم تو یونسک، خو پوئچپن پے یکدگر مه ڈھڈ!

تو مه تے اس مو، مو مه لھک اچگه خارات زار،
تو مه تے اس مو، مو مه لھک نا اُمڈ ات بپمار.
تو مه تے، مه کے مو خیم ارد مم جھون تارک،
تو مه تے اس مو، خزون مھک مو رد مو عمرے بہار.
تو اس عاشقے یت عشق مو رد خبر مه ڈھڈ،
وُز اُم تو یونسک، خو پوئچپن پے یکدگر مه ڈھڈ!

ھزارگه جَور مو تیرِ مسِ کِن ات، رضای اُم وُز،
تو اس مو بدے مے مس بد ون ات، رضای اُم وُز.
جوونے تیزد یے وخت اند-تہ وُز ڈی اُم تو بیاد،
وے وخت-تہ فہمے خرھنگ صاف بی گنای اُم وُز.
تو اس عاشقے یت عشق مو رد خبر مه ڈھڈ،
وُز اُم تو یونسک، خو پوئچپن پے یکدگر مه ڈھڈ!

م. بازار

لوف أم

تو شندپن خور دوا لوف أم، لوف أم،
تو تئر خېمېن بلا لوف أم، لوف أم.
تو جور اندير خراب ساوأم-ساوأم،
گناه قد يا خطا لوف أم، لوف أم.
تو پيخ گر گنجفير لوف أم، عيب نېست،
تو قد ات بست رسا لوف أم، لوف أم
بلندب زارگی أم تو رد چود، نه لهکے،
خو زارڈ اند بي صدا لوف أم، لوف أم.
تو صد جون ارد قبول ساوأم، نیاز أم،
مرأم وم تر پرا- لوف أم، لوف أم.
تو خبز اند أم نه چود زهره بے غنث گھپ،
خو تر پيخ تهم زبا لوف أم، لوف أم.
تو صبر اندے، وزونے، مآش درون پئخت،
تو زارڈ مس قد شتا- لوف أم، لوف أم.
نر أم لود تو-ت عجب خُشروی عورت،
سه هر خوند پيڈ گه قا لوف أم، لوف أم.
حيات اند أم أميڈ ات آروز قد،
غلب وم با وفا لوف أم، لوف أم.

ش. بنیاد

خُرنون صنم پن

خُرنون صنم پن آتش عشق اند کباب اُم،
اس دستے دے دہف صورتے کم یافت خراب اُم.
سأو اُم ته یے گوینہ ندے خو قیو اُم خَبنت وُز،
گه هوبنیار ات گه جیحون، گه مستے شراب اُم.
هرچھی مو خه لوڦد- لایقے خُرنون صنمت نِسْت،
خطا-ته یو کِبنت، اُبنه خه لوم، وُز فکه آب اُم.
هرچھی مو خه لوڦد- بهس توکے خُرنون صنم پن عشق،
انجه اُم وے گر بیون ته خو چُستب وے عذاب اُم.
شیرین به دنیا ییچ نر عشقے جوون جهت،
خُرنون صنم پن عشق ته به دفتر ات کتاب اُم.

دولت لشکر بیک

دِسگہ مہک

ای بشہند صد برگے خُرنون، دِسگہ مہک،
ای مے ملک سردارے خوبون، دِسگہ مہک.
مہ سہ ہرگز تلتک ات شالین افین
ناکس پن مہک ارد اوپخون، دِسگہ مہک.
تلتک ات شال ات کلوش پن بی درک،
عاقبت تہم ساوے بنپمون، دِسگہ مہک.
چس، خرہنگ یم عمرے آدم بی بقا،
وے رد وے مال آخر سفید سون، دِسگہ مہک.
ناکس پن ڈھڈپن تو فہند شہوت افین،
شہوت ات فہند کارے شیٹون، دِسگہ مہک!
مہ سہ بی وُبن، ای بہ زبب، کم چینے جہت،
عاقبت فُک سود فِرپون، دِسگہ مہک.
مہک تر ژرن ژیر اتہ جنگہل ہوس،
پہست تو مہ ڈھڈ قدرے انسون، دِسگہ مہک.
وُز نہ لوٹف ام نِسْت جھون تیر عشقے پاک،
عشقے پاک مہ کِن تو بد نوم، دِسگہ مہک.
ای خو نہن خینک، ارواح گون، بدخبنون جون وے یے،
مہکے بد نوم اس مے خُرنون، دِسگہ مہک!

علی گوهر بخت آور شایف

ئل

مه ساو تو بنهب، تبز مه تے تو تر تارپکے،
مه لهک مو تو کنج اند خراب اس عاشقے.
لودت تو موردد۔ ساو موردد غلوم، ست أم آه-را،
تر خو غلوم پیخت نه چوبنت اس بادے گے.
لود أم شراب بعد اس تو موردد چھی خالے کبنت،
لودے اکه، یہ تو رده وینت خھیں لایقے!
ساوے-ته ڈر، قاتہ ید أم وزار تو خبز،
مه لهک مو تو، ژیوج أم تو وزار اس صادقے.
چیز ید خرغ، چیز یم دوشنبے۔ فک بے درک
بی تو مکون ات یم زمونه عاشقے.
مه لهک خو زارڈ شربنکت آه-را گوهر تو لوف-
یہ خهر-ته یادد، یہ-ته ورفخت اس تارپکے.

اپریل ۱۹۹۱

موسومے گل اند قرار بلبل پن

م. ش. یرد

حافظ، این حالے عجب با کے توان گفت، کہ ما بلبل ایم، کہ در موسومے گل خاموشیم.

بلبل خہ نغور أم، صدا نیست،
اس دهرڈ خہ نهو أم، روا نیست.
مأش ماتے-تہ نہ بیست بہ تیزے،
مأش کار پے صد ڈاڈج کوشا نیست.
مأش پوند نہ سُن ساز بہ سے سال،
تر ڈست بہ فُک وخت پناہ نیست.
گلزار یے طرف، مأش دگر جای،
بنین شوڈ درون کیف صفا نیست!
یہ خہر یے فہگہ مو جواب لود:
-افسوس، تو دهرڈ ارد دوا نیست!
مأش رسق نہ سُدج بیبت، نہ ملال أم،
فُک گل مے زمون اند فنا نیست!
بلبل یے گہ یادد، سال دگر سود،
یم سال نہ فُکت سال- بلا نیست!
یم کارے جھون نپک بہ سنج یت،
غیر اس تو ڈرے مو ند جفا نیست.
مطلب تو خہ لوقے بہ کف فہ-م،
دے رد پوند بہ غیر راءے وفا نیست.
ناگ سود گوهر نُر پے تو عشق زار،
سر زور دعا اس دے پرا نیست.

اپریل ۱۹۸۸

ياشے (جوونے ۴) - تيز دريا

(مبخ-مہت بلدپن ارد)

وُز اُم نرجيد اس دريا،
اُمپڏ ڦڏ مو ندے اس دنيا،
اُمپڏ بي بناج اته قينے،
به راستے يو غلڻ مس يست،
به راستے يو غلڻ مس يست!

وُز اُم ڦڏ تهه بي پروا،
عجب ياشے، يو بي سودا!
پے کوم حلوات، دل گرمے،
يو دل گرمے غلڻ مس يست،
يو دل گرمے غلڻ مس يست!

اک-ام پوند ڦڏ، اک-دهڏ تاڦين،
مو در خاطر، اُبن - وهڏ تاڦين،
خه خهر ات ساز جفتين ڦڏ،
مو جوڻين ڦڏ، غلڻ مس يست،
مو جوڻين ڦڏ، غلڻ مس يست،

وُز اُم نرجيد اس دريا،
ڦڏت يڪبار، واويلا!
دے تويد ياشے - رست ڙيو جگے،
وے ڙيو جگے ياڏ غلڻ مس يست،
وے ڙيو جگے ياڏ غلڻ مس يست!

وُز اُم نرجید اس دریا،
اُمپڈ قُد مو ندے اس دنیا،
اُمپڈ بی بناج اتہ قینے،
بہ راستے یو غلب مس یست،
بہ راستے یو غلب مس یست!

۲۰ ستمبر ۱۹۹۱ / ۲۲ دسمبر ۲۰۰۳

ترجمہ اس جلال الدین رومی

نہی پیغوم

یَدِ نِغُورِ نِہی چِیز-تہ یہ لُوْقدِ اسِ خُو حَالِ،
اسِ جِدا یِے دِہرڈِ یہ قِینِ اتِ مِلالِ.
”-چِیزِ اَقِبِنِ بِنِ اسِ مُو زِمِخِ اِنْدِ مُو بِنِچُنِبِنْتِ؟
اَدَمِپِنِ بِنِ اسِ مُو نِیو دَاوِ خُو تِدُنِبِنْتِ.
شَرَبِکِ زَارڈِ اتِ تِہنْگِ نِفسِ مُو نِدِ اسِ فِراقِ،
چِیزِ تُو رِدِ لُوْمِ اسِ خُو دِہرڈِ اتِ اِشْتِیاقِ؟
ڈِرِ خَہِ ڈِپِدِ ہرِ تِہمِ صافِ ڈِرِ اسِ خُو اِصلِ،
سُو دِ بِنِکِیرِتِ، یِستِ قُپِدِ پِپْڈَا کِیْنِتِ خُو وِصلِ.
تِرِ جِمِ اَمَدِ دَمِ بَدَمِ مُو نِدِ زَارِے قُڈِ،
تِرِ خُو شِپِنِ اتِ خَفِہِ یِپِنِ ہِمِکَارِے قُڈِ.
بِیِ خُو فِرَضِبِ یِیُوِے خُو شِیدَا نِہِ چُو دِ،
اسِ مُو قَلْبِ اِنْدِے مُو سِرِ پِپْڈَا نِہِ چُو دِ.
اسِ مُو نِیو دَاوِ اِنْدِ مُو سِرِ پِپْڈَا تُو کِے،
ہِمِ خُو غُوْرِ یِیْتِ اتِ خُو خِپِمِ بِنِیَا تُو کِے.
چِسِ بَشِہِنْدِیْتِ-جِسمِ وِ جُوْنِ مِستورِ نِستِ،
جُوْنِ وِیْنِتاوِ تُو رِدِ اچِیْتِ دِستورِ نِستِ.“
نِستِ نِسیمِ یِمِ، یَاخِ اَلْنِگَہِ نِہیِ نِفسِ،
ہرِ دِلِ اِنْدِ دِسِ یَاخِ نِہِ قُپِدِ-یُوِ بِیِ نِفسِ!
ژِیُو جِگَے تَفِ یِتِ، قُو دِے جَا یِ ارِ نِہیِ دِرونِ،
ژِیُو جِگَے مِعْنِے وِمِ شِرابِے زِہرِ مِغُوْنِدِ.
نِہیِے تَبْزِیْتِ بِیِ کِسِ ارِدِ اَبِنِناگَے چُو دِ،
نِہیِ مِقومِے پِرْڈِہِ یِپِنِ تِرِ پِہلِے چُو دِ.
چِہیِے وِیْنِچِ مِمِ نِہیِ مِغُوْنِدِ زِہرِ اتِ بِلَا؟
چِہیِے وِیْنِچِ مِمِ نِہیِ مِغُوْنِدِ نِہرِ مِثِ دُوَا؟
نِہیِ-تہ لُوْقدِ ہرِ دِمِ یِکَا-یِکِ اسِ شِرابِ،
نِہیِ-تہ لُوْقدِ-مِجْنونِے عَاشِقِ حَالِ خِرابِ.

وُبنِ قَتے، جُون، غِیرے بی وُبنِ سازِ نِست،
 چِس۔ رَفیقِ غُورِ اَر دِ بَہِ غِیرِ آوازِ نِست!
 مَأشِ غَمِ اَندِ یَمِ مِبْثِ نُرِ تَرِ بِنُومِ ڈَاَد،
 مَأشِ جَرِیْفَاو، چِسِ اَہ۔ رَا۔ تَرِ پُوندِ ڈَاَد!
 مِبْثِ نَرِ جِیست، لَہکِ نَرِ جِیست، گَہپِ نِست،
 اے تُو خَہرِ رِس، لَہکِ نَرِ جِیست، گَہپِ نِست!
 یِیوِ چِسے۔ پِدِ غُولِ وے رِسقِ اَندِ سِپَرِ سُت،
 یِیوِ چِسے۔ یَمِ مِبْثِ وے رِسقِ اَندِ دِپَرِ سُت۔
 دُڈِ خَہِ وِختِ سِپَنِ خُومِ کَارِ پِنِ پِختَہِ کَار؟
 قِبْثِ کُتِ اُمِ گَہپ، لَہکِ مَہِ سُوْدِ خَرِ تے بَار۔
 بَہنْدِ زِدِئَرِ ڈَاَت، کِنِ خُوِ آزَاد، سَأوے مَرْد،
 چِیزِ خُوِ عَمَرِ بَرِبَاڈِ ڈَہڈے اَسِ دے زَرْد؟!
 خَایِنے گَرِڈِپِنے بَحَرِ پِرِنیخِ دَرُون،
 یَہ۔ تَہِ نَہِ وِزْدِ اَرِ کُزَہِ اَزِ حَدِ بُرُون؟
 قَہتِ خِمْپِنِ تَا نُرِپِخِ بِنِ پُرِ نَہِ سَت،
 گَاہِ صَدَفِ قُوْنے نَہِ سَت، پُرِ دُرِ نَہِ سَت۔
 ہَرِ چِدُومِ اَندِ عَاشِقے کُرْتَہِ پِرُوسْت،
 قَہتے یَتِ عِیْبِ اَتِ گَنَاہِ یِپِنِ نِستِ وے دُوسْت۔
 چِسِ تُو۔ مَأشِ اَندِ غِیرے عَشقِ سُوْدَا گَہِ نِست،
 ہَمِ یُوِ دَہرِڈِ اَت، ہَمِ دُوَا، دَعُوَا گَہِ نِست!
 اے تُو یَتِ مَأشِ اَر دِ مَأشِ نَامُوسِ مِغُونْد،
 تُو۔ تِ فَلَاطُون، ہَمِ جَالِیْنُوسِ مِغُونْد!
 جِسمے اَسِ سِتِ عَشقِ تَا اَفَلَکِ سِیْفِنِت،
 ژِیوِجِگے تَاثِیرِ دِسْگَہ۔ کُو مِسِ تُو رَدِ دِوِیْنِت!
 دِپَفِ عَسَلِ شَنْدِپِنِ قَتِیرِ وُزِ جُورِ خَہِ قِی۔ م،
 نَہی مِغُونْدِ وُزِ شِیرَہِ دَارِ گَہپِنِ قِری۔ م!
 خَارِ یُو سُت، ہَرِ تَہمِ خَہِ سُتِ اَسِ زَفِ جِدَا،
 کُنْگِ یُو سُت، ہَرِ خُونْدِ خَہِ قُدِ وے نَدِ تِیرِ صَدَا۔
 چِسِ تُو۔ گَلِ رِبنِتِ اَتِ گَلِستُونِ دَرِ گَڈِشْت،
 بَعْدے دے بَلِبلِ نَہِ لُوَقْدِ تُو رَدِ سَرِگَڈِشْت۔

يم فُكُتْ معشوقه ته عاشق وے يار،
زنده معشوقه فقط، عاشق تيار!
لوقے عاشق اس خو خهر بي بهر خه رست،
يا وِچ هر رهنگ يه بي بهر خه رست.
وُبن خه فُبد مو ند۔ وُز خبر زئ۔م اس تو دوند،
رخ تو کے آخر، ون أم لهک اس خو پوند!
دِسگه خاينس ژيوجگے يند۔ سر گهپ لوقد،
فُک سر بن يينک نه لوقد، دژ چهي لوقد؟
دم تو يينک تير اپت بير ات غبار،
پاک دم کن، سود تو رد يد سر بکار.

ترجمه ات شعر لوقيج: علی گوهر بخت اورشایف

۲۲ نومبر ۱۹۹۶

ت. مضراب

نہن زف

نہ فہم اُم چیز قُبَاب اُم اس خو زِف مَأَش ،
فُكْب خِيز در حجاب اُم اس خو زِف مَأَش.
یے لہف ارد خوش، یے لہف ارد نِسْت بکار پِد،
یے لہف صاف کِبِنْت شَرَعْت۔ پِد اچگہ مہ قِد!
عجب بیچارہ زِف! چیزت گنہگار؟
تو بیت در خدمت ات، مَأَش اس تو ببزار.
خَر هَنگ آسُونِکْب اس نو مے ملت،
شَرَعْت اُم ات، کِن اُم مردم تے منت.
یے ک۔ اِد زِف مردم اند، پِد شخصے مال نِسْت،
خو زِف جہت خلق نِغور اُم، یی ندے قول نِسْت.
علاید آدمین پن زِف چے پرڈند،
(یے جونین تر دِگر جون وھڈ چے ترڈند.)⁹
نہ کِبِنْت بَخِنِین یے چھی مَأَش تا قِیومت،
(اہ۔ را مَأَش وِبْٹ خہ لہک اُم دِس خِیونت.)⁹
نِغورِبْت، نُر شَر اِیْط سْت مَعِیَا،
دے جہت مردم خو زِف تیر وِبْٹجے دِعوَا.
حکومت ڈاڈج اجازت، خُب کُمک پِد،
تو مہ گیر ات زِبِن، لَوْف۔ بیدرک پِد.
قسم از نو مے مردم خہرے مَأَش ارد،
مثال از سالے سی یُم فہرے مَأَش ارد.
خَر هَنگ نُر یاڈد برابر سالے سی یُم،
یَدِبْت مہک اُم مے مردم اچگہ رہ گم.
تو نُر فا سالے سی یُم پِبِنِنہادے،
یو نَر جِید، اچگہ مہ چِس تر زِبا دے.
نُر اُم جِعم سِخ فُکْب ہر چھی اس ہر جا،
قَرار ڈھڈ اُم۔ زوئڈ اُم خو رد الفبا.

اضافہ اس محرر⁹

ضمیمہ

تکمیل ڈائجن الفبا خُرنونے زف ارد ۲۸ حرف از روسے الفبا:

Биисту ашт арф ас руусэ алифбо:

А а Б б В в Г г Д д Е е Ж ж З з И и Й й
К к Л л М м Н н О о П п Р р С с Т т У у
Ф ф Х х Ц ц Ч ч Ш ш Ъ ъ Ь ь Э э

ڈیس عربے عدد: 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

مخصوص علومت پن:

(خالے جای)، ! (خطاب)، " (ناخونک)، %، % (فیصدے)، ((راست قوس)، (چھپ قوس)،
- (تیرے)، - (تیرے)، (زپر خھط)، (ویرگل)، (نقطہ ویرگل)، (نقطہ)، / (تقسیم)،
(ڈونقطہ)، ؟ (سوال)، (اپاستراف)، + (جمع)، = (برابرے)، § (بھند سازے)، № (شماره)

مخصوص علومتبنے علاوہ گے:

(سودا شماره)، \$ (دالر)، & (سودا یا)، * (بئنٹر حک)، @ (سودا ئت)، [(راست غور چھپ
قوس)،] (راست غور خبز قوس)، ^ (غٹک)، ' (ضربہ)، { (چھپ چست فرور قوس)،
{ (راست چست فرور قوس)، [(قائم پارچہ)، ~ (تیلدہ یا موجک)، < (کمے)، > (زیادے)،
© (مولف حق)، ® (حفظ).

تکمیل ڈائجن املا الفبا خُرنونے زف ارد

۲۶ مستقل حرف به علاوہ یے چارده ڈووا یا ٹو حروفھک حروف:

ТАКМИИЛДЬОДЪДЖИН ИМЛЮ АЛИФБО
ХУГЪНУОНЭ ЗИВАРД

Биисту шаш мустакъил арф ба иловайи чордаа дъуовъо йо
дъуарфаак урууф:

А а [a] Аа аа [a:] Б б [b] В в [v] Вь вь [w] Г г [g] Гъ гъ [g̃]
Гь гь [ɣ] Д д [d] Дж дж [dʒ] Дз дз [dʒ] Дъ дъ [ɔ̃] Е е [e:] Ж ж [ʒ]
З з [z] И и [i] Ии ии [i:] Й й [j] К к [k] Къ къ [q] Л л [l]
М м [m] Нн [n] О о [ɔ:] П п [p] Р р [r] С с [s] Т т [t]
Ть ть [θ] Ц ц [ts] У у [u] Уо уо [ũ] Уу уу [u:] Ф ф [f] Х х [kh]
Хь хь [h] Ч ч [ch] Ш ш [ʃ] Э э [ɛ] Ээ ээ [ɛ:]

حاصل سُت ۲۸ همصدا، اس وِپْ اند ناو ڈو حرفِک (ڈیون دووا). علومتینے سکتہ یت جدایے Б, Б فقط اواز میزداو اند اشتراک کن پن. آتْ ادے دے الفبای ردیے چیزتْ مونے اس طرفے ماشین ات تخنیک نِست. اک-اد ییو اس وِپْ صداپن فُدا دے وِھڈپن خہ نہ لھکچود. زف لھکے ترقے کِنست. انتخابے ڈو حرفِک همصداپن اس رویے دِسگہ فکرپن تر پرا سُت: ВБ (و) ڈو سبب قتے. یگم تاجیکے یند В(ف)، اتہ وے بنئیداو ضلولے کار، لھک دھڈ اشارتپن یکدیگر قتے موافق قیپن. دو یوم روسے زف اند علومتے جدایے Б پرا حرف صدا ملاپم کِنست. دے جہت اس رویے مانند ید اشارہ استفادہ سُت؛ ГБ(ف) تاجیکے، علومتے شرطے؛ ДЖ (ج) تاجیکے شباهت یست، اگہ دھڈ یکجا تلفظ خہ سپن؛ ДЗ (خ) اندک نزدیکے یت موافقے یست؛ ДБ (ڈ) علومتے شرطے؛ КБ (ق) تاجیکے، علومتے شرطے، بغیر اس دے اندک موافقے مس یست. ГБ (ب) علومتے شرطے؛ ХБ (بن) اس رویے وے یدے علومتے جدایے Б پرا حرف صدا ملاپم کِنست ات دوسیک موافقے مس یست. بعد مقدارے ڈو حرفِک همصداپن، وِھڈپن علومتے سکتہ یت جدایے قتے خہ، برابر، لھک متن درون تقریبین موافقتے قُپد، یو بعد خوشروی دے یآڈد. اپاستراف استفادہ سوڈ ڈو مورد اند:- یگم، لھک ڈو حرفِک حرفپن مخصوص علومتپن اند یے حرفِک قتے آرلش مه سپن. مثال دِسگہ کلیمہ یپن اند- (بہینست) Би`ихьт، (بہار) Бу`ор، (مال) му`ол، وغیرہ. دو یوم حالت- آخرے کلیمہ یپن اند، لھک اواز دراز تلفظ سوڈ- Вьеруонэ، таракькьби و غیرہ. آخراند باید لوٹ آم- زف ید مسِ علم، اتہ علم طلبات- بنئیداو ات فہمتاو ات اس خو چیداو، دِگر چارہ نِست.

بخت آورشایف | علی گوهر | شاه حیدرویچ

یک رویه یی نظم شغنائی

(اشعار و ترجمه شاعران کوهستان بدخشان به زبان شغنائی)

ضمیمه:

الفبای نو و اصلاح شده زبان شغنائی، پیشنهاد شده توسط کاندید دوکتور علوم فزیک و ریاضی، بخت آورشایف علی گوهر شاه حیدرویچ.

محرر، ترتیب دهند و ناشر: بخت آورشایف علی گوهر شاه حیدرویچ
از هیچ قسمتی کتاب بدون اجازه مولفین یا بدون مسؤل نماینده ها اجازه نسخه گیری ممکن نیست.

شهر کیف، ۲۰۰۴. تیراژ - ۱۰۰ جلد

بروشر به صلاحیت شخصی ترتیب شده است.

نسخه فعلی رایگان است.

ترجمه از سریلیک به شغنائی: سرور شاه ارکان

ТАКМИИЛДЪОДЪДЖИН АЛИФБО ХУГЪНУОНЭ
ЗИВАРД

Биесту ашт арф ас руусэ алифбо:

А а Б б В в Г г Д д Е е Ж ж З з И и Й й
К к Л л М м Н н О о П п Р р С с Т т У у
Ф ф Х х Ц ц Ч ч Ш ш Ъ ъ Ь ь Э э

Дъиис арабэ алад: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Махсуус алуоматен:

(холи джой), ! (хитоб), " (нохуунак), % (ас садэ),
(чаап къавьс), - (тарэ), — (тирэ),) (хез къавьс),
(вергул), . (нукътаа), / (такъсиим), : (дъунукътаа),
: (нукътавергул), ? (савьол), _ (зерхаат), ' (апостроф),
+ (джам), = (баробарэ), § (баандсозэ), № (шумораа).

Махсуус алуоматенэ иловьягэ:

(савьдо шумораа), \$ (доллар), & (савьдо йо),
* (хьитээрдзак), @ (савьдо эт), [(ростгъуогъ чаап къавьс),
| (ростгъуогъ хез къавьс), ^ (гъээвак), (зарбаа),
{ (чаап чувствирюогъ къавьс), | (къойим порчаа),
} (хез чувствирюогъ къавьс), ~ (тиилда ё мавьджак), < (камэ),
> (зийодэ), © (муъаллиф акъкъ), ® (ифз).

ТАКМИИЛДЪОДЪДЖИН ИМЛЮ АЛИФБО
ХУГЪНУОНЭ ЗИВАРДБиесту шаш мустакьил арф ба иловайи чордаа дъуовьё йо
дъуарфаак урууф:

А а [a] Аа аа [a:] Б б [b] В в [v] Вь вь [w] Г г [g] Гъ гъ [g̃]
Гь гь [ɣ] Д д [d] Дж дж [dʒ] Дз дз [dz] Дь дь [ð] Е е [e:] Ж ж [ʒ]
З з [z] И и [i] Ии ии [i:] Й й [j] К к [k] Къ къ [q] Л л [l]
М м [m] Нн [n] О о [ɔ:] П п [p] Р р [r] С с [s] Т т [t]
ТЬ ть [θ] Ц ц [ts] У у [u] Уо уо [ü] Уу уу [u:] Ф ф [f] Х х [kh]
Хь хь [h] Ч ч [ch] Ш ш [ʃ] Э э [ə] Ээ ээ [ə:]

КУТАТЬ ШАРЭ' ИМЛО АЛИФБОЙАРД

Ас авъвал садодор авъозен ишораа чисаам:

Пиро дароз авъозен: – е, ши, ээ. Мисол: – бед (нопайдо шуд), бед (даромад); биир (поён), виир (серх осил); вьэб (банди алаф), сээр (Фаллаи кўфташуда). Зибо дароз авъозен: – о, уо, уу. Мисол: – мол (аше, чорно), мот (монда шудан); бун (рйш), вьун (нашм); бүүд (сохтан), муун (себ). Мобайнэ дароз авъоз: аа. Мисол: – баат (атола), йаах (ях). Кут авъозен: – а, и, у, э. Мисол: – бат (багал), йах (хох ар); дичор (дучор), вид (бошад); кут (кўтох), нуц (нисар); дароздэ (дарозтар), кашэ (гармй).

Натиждаа – йоздаа садодор авъоз. ас вьеванд дьийуон дароз йзарфаак. Даадь дьу охируон авъоз пехъниодэ устод Д. Карамшоев кьатэиен мувьофикь. Умууман. "Шарх, номаи муваккати алифбон шугнонӣ" -и устод Д. Карамшоев (чисет рузн. "Маърифат", № 3, 1991 с.) ба гьайр ас дьу-арай джойанд. дигарга лап бамавькье вад. Чинз вьаманд асосан камэ вуд. ас рууйэ му фаамтовь – алифбо пойаа йинвь наваад. Шаклан – йинвь, тоджикэ, амо тоджикэ алифбо пойаа мис йаклухт нист.

Амсадойен: а) дьуарфаак: – вь, гь, гь, дж, дз, дь, кь, ть, хь.

б) йзарфаак: – б, в, г, д, ж, з, к, л, м, н, п, р, с, т, ц, ф, х, ч, ш.

Осил сут бисту ашт амсадо. ас вьеванд новь дьуарфаак (дьийуон дуовь). Алуоматенэ сактаайат джудойэ ь, ь факьат авъоз мииздовьанд иштирок кинен. Отатгидэ' дэ алифбойард ичиизать муонеа аз тарафэ мошинат техника нист. Икид йинвь ас вьев садден вудидэ', вьаадьен ца налаакчууд, зив лаакэ таракькьи' кихьт. Интихобэ дьуарфаак амсадойен ас рууйэ дисга фикрен тар пиро сут: вь = [w] дьу сабаб кьатэ. йкум тоджикийанд в = [v]. атаа вьэ хьэйдовь залуулэ кор. лаак даадь ишоратен йакдигар кьатэ мувьофикь вийен. дуйум руусэ зиванд алуоматэ джудойэ' ь пиро арф садо милойим кихьт. диджаат ас рууйэ муонандэ йид ишораа истифодаа сут. гь = тоджикэ г, алуоматэ шартэ: дж = тоджикэ ч, – шабоат йаст, ага даадь йакджо талаффуз ца сен; дз – андак наздиикэят мувьофикьэ' йаст; дь = [ð] – алуоматэ шартэ; кь = тоджикэ к, алуоматэ шартэ, ба гьайр ас дэ андак мувьофикьэ' мис йаст; ть = [θ] – алуоматэ шартэ; хь – ас рууйэ вьэйдэ алуоматэ джудойэ' ь пиро арф садо милойим кихьтат дуусик мувьофикьэ' мис йаст. Баад микьдорэ дьуарфаак амсадоен, вьаадьен алуоматэ сактаайат джудойэ' кьатэ ца. баробар, лаак мати даруун такърибан муввозинатэ вед. йу баад хишрууйдэ йодьд. Апостроф истифодаа суод дьу мавьриданл: – йакум, лаак дьуарфаак арфен махсуус олатенанд йэ арфаак кьатэ аралаш маасен. мисол дисга калимайенанд – би'ихьт, бу'ор, му'ол вьа гьайра. дуйум олат – охирэ калимайанд. лаак авъоз дароз талаффуз суод – вьэруонэ', таракькьи' вьа гьайра. Охиранд бойад луоваам – зив йид мис илм, атаа илм талабот – хьэйдовьат фаамтовьат ас ху чиндовь. Дигарга чора нист.

БАХТОВАРШОЕВ
Алигавхар Шохайдарович

ОДНА ГРАНЬ ШУГНАНСКОЙ ПОЭЗИИ

(Стихотворения, поэмы и переводы на
шугнанский язык поэтов горного Бадахшана)

Приложение:
Новый, усовершенствованный алфавит
шугнанского языка, предложенного
к. ф.-м. наук Бахтоваршовым А. Ш.

Публикация подготовлена
Бахтоваршовым А. Ш.

Никакая часть настоящей брошюры не может быть
воспроизведена в какой бы то ни было форме без
письменного разрешения владельцев авторских прав

г. Киев, 2004г. Тираж – 100 экз.
Брошюра издана по личной инициативе.

Настоящее издание бесплатное.

علاوہ پیے سخن¹¹ (ИПС)

ڈیس۔ دوازده (ده- دوازده^۴) سال تَر پِرا، یے شنبہ یند، مو گمُون تَر عطا ادارہ،
وُز اُم لیدوش ارد لود، تو ند تو سازپن لب قِزق ات فہ کتاب نِقش، وُز سَام تو رد
محرر۔ اتہ خو محرری اُم دے جہت تکلیف چود ادے، گھپ-گھپ اند اُم وے رد
لود۔ گہ وخت جسے یے دے اے (یے^۴) چِدوم ساز اند دوسک ناقصے یے وزن
یا چاپ خطا نمایون سَت۔ پِرا اس دی اُم وُز " کمونیست شغنان"۔ ارد یے مقالہ
نِقشچت، اتہ وم درون اُم یے ساز اس وے فورجت۔ یو یے تبسم چود (پُرتک ڈاد^۴)
خو لودے۔ اہ-را ایجادیات اند گہ وخت دِسگہ کار مس یست۔ بعدے لود، قرہ کے،
مو ند عطا قتے دوسک مصلحت (مُصلِحَت^۴) اتہ، بعد تہ فا گھپ ڈھڈ اُم۔ وُز اُم
چوہنت یو ہر چیز خہ حیرون ات دو دلہ، اتہ دے سبب اُم زبا فہمت۔ وے ند، مو
گمُون، یہ کتاب یا سیانویس، یا دے نئی چاپ قُد، دے جہت یو سوال اند ممکن ڈاد،
وُز کو اس کہ فہم اُم وے کتاب نِقشتاو۔ ات مو تکلیف نا وابسطہ اس دے قُد، اس
دے کار ممکن اک-وے وخت اند عطا باخبر قُد اتہ، ممکن لیدوشے دے جہت
خابین چود فہمتاو، چیز گھپ۔ وُز اُم وم کتاب فقط بعد اس وم چاپ سِتتاو وینت،
راست لوم، مو اشتراک وم چاپ اند اس فایده خالے نہ قُدجت۔ بعدے دے رپسپبلکہ
یند (جمہوریت اند^۴) نا تنجے سَت خو فَنہ کارین اچگہ اجرا چیداو نہ بیفت، اتہ
ناگ تہ بھفین۔ دوند جہت عمر-تہ اے (یے^۴) جے ردب وژ یقداو مِیسرنہ سؤد۔
پد تاریخ دِسگہ قُد۔

دڈ لب دے مَاش شاعرپن دِس بزبب نقشپن ادے، دپف سازپن رودکے یت حافظ
سازپن قتے ہم قہد اُم۔ بعدے دے چیزگہ لوم، گل خو بشہند بوی قتے اس تَر اندب
معلوم....

ИПС @11 " -سچبک" (غیرے رسمے کار ارد)